

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izhaja vsa torka in sobota ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pada na ta dnova praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Narodni tiskarni, ulica Veturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Govor

g. cand. iur. Bogumila Vošnjaka na javnem shodu akad. društva „Adrija“ dne 21. t. m.

Častiti zborovalci!

Pred letom ste bili zbrani prav na istem mestu tu in ste dali glasen izraz svojemu ogorčenju nad krivico, ki se ne godi samo goriškemu sloven. ljudstvu, ampak celemu slov. narodu. Danes smo stopili mi dijaki zopet pred vas, s prošnjo tudi danes to zahtevati, kar ste zahtevali pred letom, to je dvigniti tudi danes svoj glas za slovenske srednje in visoke šole. Ni dovolj, da daste jedenkrat odduška svojim željam, treba je, da se vsaka taka zahteva leto za letom na ljudskih shodih ponovi, da se vedno na novo drega in drega, dokler se ne doseže smotra. Trdoglavosti je Slovincem doslej manjkalo, in to je bila njih nesreča. Ta trdoglavost se najbolje kaže v neprestanem ponavljanju in naglašanju naših pravičnih zahtev. Le tedaj se nam ugodijo, ako oni visoki gospodje na Dunaju izprevidijo, da goriški Slovenci ne mirujejo in da so to prav nadležni, trdoglavni ljudje, ki hipno ne vzplamtijo, ampak z doslednostjo zasledujejo stare važne smotre.

Priznavam, da bi morda raje govoril o vsem tem, kar vas tlači pri vsakdanjem delu, kar vam greni vsakdanji kruh o razmerah, v kateri živi in dela slovenski kmet in delavec. Prav radi bi mi mladi ljudje proučevali znanstveno, kakor nas učijo na visokih šolah, vaše gospodarske odnose, vse tiste zmotane odnose, ki so krivi, da danes obuboža ta izmed vas, jutri oni, da se morajo izseljevati cele vasi v tujino, da si mora kmet iskati srečo in zaslužek v tovarni. Kar smo si pridobili na visokih šolah, ne sme biti zaklad, ki je pokopan v zemlji, rojaki naši morajo biti deležni tega, kar smo se naučili. Rekel sem vam, da bi raje se pečal in govoril o drugih stvareh in ne o teh, o katerih mi je govoriti. Bilo bi pa to v tem trenutku in tem položaju nič posebnega pametno. Sklenili smo širiti zanimanje za slovensko višje in nižje šolstvo med vse sloje slovenskega naroda. Nikakor ne smemo obstati

na polovici poti, in se lotiti izključno drugih vprašanj, predno so se prejšnji smotri uresničili. To bi bila izguba truda in časa. Nikdo naj ne misli, da se mi dijaki pečamo z vprašanjem slov. gimnazije in univerze, ker se činitelji, ki so v prvi vrsti v to poklicani, ne zanimajo za to. To trditi se jaz ne bi osmelil. Razlogi so drugi. Dijak sam največ trpi v nemških šolah, on najbolje ve, kake ovire so se mu stavljele, kaka krivica se godi ne samo dijakom, ampak tudi starišem. Ko pride dijak na univerzo, čaka ga tam prava trnjeva pot, po kateri mora on hoditi, in ne domači veljaki. Iz tega razloga je vseučiliščnik kakor poklican, da se pred svojim narodom pritožuje nad storjenimi mu krivicami. Naj navedem samo slučaj, ki se slučajno tiče moje malenkosti. Bilo je to ob času poslednjih vseučiliških nemirov na Dunaju, ko je akademična oblast dala na znanje slovanskim visokošolcem, da jih čakajo najstrožje kazni, ako ne bodo mirovali. Rektor dunajske univerze je meni kot predsedniku „Slovenije“ grozil, da me izroči kakor tudi predsednike drugih slovanskih društev, policiji, ki ima povelje nas takoj zapreti, ako se nemiri nadaljujejo. To so bile njegove besede. Malo je manjkalo, in izgnali bi nas z univerze, kakor spridene ljudi, ki niso vredni biti akademiki. Cele tedne je trajala bitka pred dunajsko univerzo, ker beseda in umni razlogi niso nič zalegli, treba je bilo uporabiti pest. Bila je to bitka za dunajsko avlo, katere posest ima globok pomen. Pod veličastnimi mramornimi stebri dunajske avle morali bi biti dijaki vseh slovanskih plemen Nemcem enakopravni gospodarji, kakor v širni Avstriji vsi slovanski narodi. Pristaviti moram nekoliko besed. Razlogov je dovolj, da govori dijak o zadevah, tikajočih se dijaštva tu pred vami.

Lansko leto sem že dokazal, da je bil prvotni namen goriške gimnazije pomenčiti domače prebivalstvo, v prvi vrsti se ve Slovence. Samo radi tega je

male turške čašice brez ročke. Bila je posebno dobra in izrazil sem prijatelju svojo radost.

„Da, ali vendar ni dukova kava“, odvrne gospodar.

„Kaj je to: dukova? Ali je to kaka posebna vrsta?“ vprašam ga.

Govornik se nasmehne.

„Ne. Dukovo kuhanje.“

„Torej poseben način kuhanja?“

„Ne. Bil je tu tak „duka“, ki je kahal kavo bolje od vseh. Vsled tega se je rešil iz ječe in je postal kavarnik kneza Nikolaja.“

„Gospod!“ mislim si, „česa človek ne vidi in ne sliši na tem belem svetu: karijera (napredek v službi) in rešitev iz raznih neprilic, če znaš dobro kuhati kavo!“

Ta čudni posebnost me je jel zanimati.

„Kak človek pa je to? Po priimku soditi, je moral biti Italijan.“

„Ali to ni priimek, nego nekak naslov: „duka di Meduna“, ali če hočete vojvoda međunski, na prosto „duka.“

Kaj je to? Naslov, vojvoda, ječa, kavarnar: ta čudna mešanica je vzbudila v meni — umeje se — še večje zani-

ustanovila cesarica Marija Terezija ta zavod. Nemški duh in nemško mišljenje bi po najvišjem povelju moralo izkoreniniti vse samoraslo, domače, narodno. Tujci in tuja izobrazba se bi naj šopirala tam, kjer bi moral biti svoj gospod Slovenec. Iztrgati so hoteli iz duš vaših pradedov vse tiste nežne sponse, ki so jih vezali na rodni jezik, na rodno zemljo, na skupno prežito srečo in nesrečo. Ves trud dunajskega dvora in vlade je bi zastoj. Dosegli niso ničesar, Slovenec je ostal Slovenec do današnjega dne, Bog, ki je dal Slovincem tako divno lepo, raznoobrazno zemljo, domovino, kakršne menda nima drug narod na svetu, ta Bog ni hotel in noče, da bi bili na svoji zemlji podjarmljeni tujcu, da bi bili ponizni slugi tam, kjer bi morali biti gospodje. (Tako je! Aplavz!)

Tista stara avstrijska politika, ki je od časov Marije Terezije in Jožefa II. skoraj do najnovejšega časa pritiskala k tlom Slovence, se je doslej še vedno strašno maščevala na celi državi; ona je ovirala narode v naravnem razvoju in jim skoraj onemogočala doseči višjo duševno stopinjo. To politiko, ki je ustvarila samo radi ponemčevanja goriško gimnazijo, bi jaz primerjal kitajski kiti ali pa vlasulji, kakršno so nosili stari Goričani pod Marijo Terezijo, ko se je odprlo učeči se mladini ono starinsko poslopje v „Solski ulici“. Ako bi se kdo danes prikazal na ulici z bingljajočo kito na glavi in hodil po Travniku, smejali bi se mu vsi. Tista stara šola je pa podobna ravno taki kiti, katero odrezati bi bilo že davno časa. (Aplavz.)

Da nemška gimnazija v Gorici nima pravice do obstanka, to je pač vsakemu pametnemu človeku jasno in umevno. Da je ta nemški zavod škodljiv, to čuti in je že čutilo na stotine slov. kmetov na svojem žepu. Ni mi pač treba naštevati celo vrsto statističnih podatkov, ki dokazujejo, kako neugodno vpliva tuj podučni jezik na učne vspehe. Med zborovalci je pač mnogo očetov, katerim

manje. Govornik je gledal nekako zvičajno.

„Vedel sem, da vas bo zanimalo“, reče mi. „In res je ta duka zelo zanimljiv.“

„No torej, kdo je?“

„Črnogorski orol, ki se je izpremenil v evropskega jastreba.“

„Torej Črnogorec, ki je postal civilizovan pustolovec?“

„Prav tako... In to je čudno, da se taki gorski orli navadno spreminjajo v jastrebe, če se spustijo se svojih gor in obstanejo med nami.“

Nato mi pojasni gospodar, kako je bilo s tem zanimljivim dukom.

Njegovo pravo ime je bilo Rado Belopavlič, od črnogorskega sela Belopavliča. Neki potujoči Srb ga je našel tam blizu te vasi na poti — kot malega otroka. Srbu je ngajal krasni in živahni malček in vzel ga je seboj v Beograd. Ko je bil dorastel, ga je dal v šolo; in tu je pokazal izredne sposobnosti. Samo kar se tiče npravnosti in vedenja ga ni prav zadovoljil. V 16. letu je bil lep mladenič, zelo razumen, gibčen in ročen. Znal je nekoliko jezikov, godbo, bil spreten jezdec, ali prav brezobrazen in ra-

so tožili sinovi, kake težave jim dela nemški jezik, v katerem se podučuje od prvega do zadnjega razreda. Kako se naj nauči ubogi otrok nemščine doma na deželi? Vsak izmed nas ve, kako težko se je privaditi tujemu jeziku v tej meri, da se lahko obiskuje nemško gimnazijo. Prava sreča je, ako se najde na deželi usmiljena duša, ki je pripravljena učiti fanta ta trdi, okorni jezik. Da, v Gorici je še celo nekaka pripravnica. Kako naklonjeni so nam nemški birokrati. Sin slovenskega kmeta lahko jedno ali dve leti delj študira, saj ima njegov oče denarja dovolj, da ga lahko delj vzdržuje v Gorici, kot je treba premožnemu Nemcu. Tako se kraje slovenskemu kmetu denar iz žepa. Srce se človeku krči, ako pomisli, kako malo Slovencev dovrši srednje šole tu v Gorici. Marsikatero leto ni skoraj nikakega naraščaja. Kdo naj se potem čudi, da ni dovolj slovenskih uradnikov in inteligence? Vlada se potem izgovarja, da ni uradnikov slovenske narodnosti, nikakor pa ne sprevidi, da je sama kriva, ker Slovincem ne daja potrebnih šol. — Slovenskih uradnikov in izobražencev ni dovolj, ker ni dobrih, primernih slovenskih šol. — To je pravi vzrok. Nemci se bojijo za svoj kruhek. Stvar je čisto jasna in prav lahko razumljiva. Vsaka slovenska srednja šola vzgojevala bi vsako leto toliko izobražencev, da bi bila vlada prisiljena nastavljeni samo slovenske uradnike. Nemcev pošiljati v slovenske urade in šole, bilo bi nemogoče, ker bi bilo za vsako mesto mnogo sposobnih slovenskih prosilcev. Kaj bi bilo potem z nemškimi uradniki in profesorji? Ostati bi morali doma in dolgo čakati na kako prazno mesto, dočim silijo sedaj lahko na jug med Slovence, da bi domačinom odvzeli kruh. Ali prinaša tak nemški profesor s seboj ljubezen k slovenskim dijakom? Že na vseučilišču se je navadil prezirati in sovažiti ter zasmehovati vse kar je slovansko in slovensko. Po mnenju takih nemških prenapetežev nismo mi ljudje kakor oni, ampak nižji kot oni. In takim ljudem

zuzdan, razposajen. Naposled se je odtegnil roki svojega dobrotnika, in nekega lepega dne je pograbil nekaj malovrednih stvari ter izginil brez sledu. Kaj je bilo potem z njim, ni znano. Nu, za dve leti se je pojavil v Kotoru z nekim grškim generalom, in privedel ga je na Cetinje mimo nosa avstrijske mejne straže, ki je imela nalogo — ne vem zakaj — zadržati generala, ali ga vsaj ne pustiti v Črnogoro Črnogorskemu knezu je ugajala ta zvičajnost in drznost mladeničeva in obdržal ga je pri sebi kot nadkonjarja. Ali Rado ni sedel dolgo v dolgočasnem, bormem črnogorskem mestecu; niti eno leto ni doslužil, pa je izginil iznova. Petnajst mesecev kasneje je bil že v Italiji eden izmed prostovoljcev znamenite tisočice, ki je drla z Garibaldijem v Sicilijo. Pod Gaeto, za časa obleganja te trdnjave od garibaldinskih čet, se mu je priključil romantičen slučaj. Rešil je hude neprilike neko dvorno damo neapolitanske kraljice, princeso Gaetano, ki so jo bili zalotili Garibaldinci, ko je bežala preoblečena iz trdnjave. Ta se je zagledala v rešitelja in po končani vojski in padcu neapolit. burbonske dinastije, je šla z njim v Pariz. (Dalje pride.)

LISTEK.

Med gorskimi orli.

Povest iz časa hercegovskega ustanka.

Ruski: Peter Petrov.

I.

Bilo je v Dubrovniku v jeseni leta 1875, prve dni hercegovskega ustanka.

Dospel sem bil tje kot dopisnik. Izprva sem skušal seznaniti se s krajem. V tem oziru mi je bil neprecenljivi vir neki rojak, zelo umen in opazljiv mož, ki živi že iz davna v tem kraju. Pri njem sem obedoval vsaki dan. Pri mizi pa nisva sedela dolgo, marveč sva hodila pit kavo v kabinet, kamor jo je prinesel takoj strežnik. Bila je napravljena na turški način.

Omeniti moram, da si ne morem predstavljati — kar se tiče kave — nič boljsega in okusnejšega, nego je bila ta turška kava. Ta pijača je zares čudovita. Če si poskusil to, ne bo ti ugajala niti najboljša kava, napravljena na naš navadni način; zdela se ti bo plehka, navadna pijača.

Nekega dne sva zopet pila kavo. Srebal sem to mohamedansko ambrozijo „s čustvom, polagoma in svečano“ iz

pride v roke slovenske matere sin. Žalostna mu majka. More imeti učitelj — Nemeč le trohice naklonjenosti k učencu, katerega narod sovraži, katerega rodnega jezika ne samo ne zna, ampak celo zanika. Za glavno nalogo smatrajo nemške učne moči, da vbičujejo v bistre slovenske glave nemški jezik in nemško književnost. Nemška književnost zavzema v učnem načrtu glavno mesto. Skoro z večjo točnostjo se mora učiti slovenski dijak vse pobrobnosti iz življenja kakega polupozabljenega nemškega pisatelja iz davne preteklosti, kot nemški dijak v rajhu ali nemškem delu Avstrije. Ti ljudje vcepljajo dijakom nekako prisiljeno ljubezen k nemški literaturi, učijo jih prezirati vse, kar je domače in se ponášati s pridobitvami nemške kulture. Večina mladih učnih moči je najbrž tudi z dušo in telesom udana Vsenemčiji, ki hoče graditi nemški most od Belta do Adrije. V bodoči slovenski gimnaziji bi se moral v prvi vrsti upoštevati slovenski jezik in književnost, zgodovina slovanskih književnosti in avstrijsko nemške književnosti. Nemška literatura se pa naj le uči v toliko, v kolikor mora o njej vedeti vsak izobražen Francoz, Anglež in Rus. Kot živ svetovni jezik se naj vpelje ruski jezik, kakor se to godi v drugih kulturnih državah, kakor v Nemčiji. Vsak slovenski dijak bi moral poznati Puškina, Gogolja, Turgenjeva, Lermontova in Tolstega, kakor Prešerna in Jurčiča. Dozdeva se morda ta zahteva nekoliko smela kakemu zakrknjenemu avstrijskemu birokratu, ki med svojimi zaprašenimi akti ne čuti, kako so se časi spremenili. Kdor želi Avstriji bodočnost in srečo, ta govori tako, kakor sem jaz govoril. Zakaj? Siloma vcepljati mladini nemški duh, je skrajno nevarno, ker te kulturne vezi le še bolj povečajo velikansko opasnost, ki grozi avstrijski državi s severa. Kakor mačka preži na miš, tako čaka Nemčija na primeren trenutek, da bi se polastila Avstrije in Trsta. Ta opasnost ni nikakva fantazija, to je kruta resnica, in le oni čuti strašno nevarnost, ki grozi državi in Slovanom, ki žive delj časa v inozemstvu. Ali ni silno brezvestna vlada, ki odpira v takih odnošjih vrata naših učilišč na stečaj nositeljem velikonemške misli? Ali ni taka vlada uprave ekspozitura Berolina. (Gotovo, aplavz.) Kaka škoda pa bode, ako bi se vpeljalo mesto onih skromnih kratkih slovanskih uric temeljito poučevanje slovenskega jezika in slovanskih literatur, v prvi vrsti ruske. Bedaki so oni, ki mislijo, da je Rusija avstrijski državi nevarna. Velika slovanska država nima pri nas ničesar iskati, nikdar ne bi iztegnila svoje roke, kakor druga zvezna država, za katero je vzetje Trsta gospodarsko življensko vprašanje največjega pomena.

(Dalje pride.)

Dopisi.

Iz Gorice. — („Sočin“ kritikaster srednješolskega petja redivivusa.) (Nadaljevanje.) — Najbolj se je izdal „Sočin“ kritikaster, da je pritegnil v svojo „kritiko“ mašo pev. zbora „Kat. del. društva“ v proslavo slov. blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Ta pevski zbor je še namreč jako mlad, obstoječ iz priprostih delavcev. Že to dejanstvo je zadostni uzrok, da je pri prvih nastopih takih pevcev treba jemati dobro voljo za dober uspeh, in to tembolj, ker delujejo pevci in njih učitelj brez plačila, le iz ljubezni do petja. Klicokrat je že „Soča“ tako petje pri kakovi veselici na deželi hvalila! Takrat se je pa zaletela z vidno škodoželjnostjo v to mašo. In zakaj? Poslušajte tehtni uzrok! Ta mladi delavski pevski zbor je vodil njegov učitelj č. g. župnik Kokošar (orglal je g. D. Fajgelj), g. Kokošar je pa pred kratkim časom zvršil hud zločin, odpovedal je kot župnik jezuitske cerkve iz tehtnih uzrokov službo svojemu pomožnemu organistu

g. Komelu. In g. Komel, ki je iskal primerne poti, da bi se z nosil in maščeval, je hlastnil po tej maši in g. župnika prav kot kakega pobalina oštel. Ako ni „Soča“ prej tega vedela, ve zdaj, kako imenitno služi kot posoda osebnim maščevalnostim! Smešno je videti, kako se mali Komelček postavlja pred g. Kokošarja, golčoč v pluralu majestatis: „Svetujemo tudi njemu (g. Kokošarju), naj se ne drzne več nastopiti s takim zborom, ako se noče blamirati, ker z njegovo glasbeniško slavo ni tako daleč, saj ga poznamo kot takega, ki bi rad kaj, pa ne more. Ako je bil v tem oziru prvi v Šebreljah, ni še s tem rečeno, da mora igrati tudi v Gorici isto ulogo.“ — In kdo je ta, ki vse to svetuje? Ta je isti Komel, kateri je pri glasb. izpitu tako imenitno „štrbunknil“; t. j. isti K., katerega je moralo pevsko društvo postaviti pred vrata, ker ni mogel niti starih pevcev učiti; t. j. isti K., katerega je sama „Soča“ pr. mesec grajala, da ne zna otrok glasovira učiti; t. j. tisti K., kateri ne more niti v priprostih pesmicah, kakor se nahajajo v pesmarici „Dr. sv. Mohora“, peti svojega glasu a prima vista, in to v družbi svojih pevk; t. j. isti K., kateri oponaša drugim „fovš“ orglanje, sam pa trpinči ušesa občinstva pri prvi maši in popold. službi božji v jezuitski cerkvi s petjem, ki je za osmino glasu preniko nasproti orglam, itd. itd. — Bi li ne bilo temu K. samemu svetovati, naj bi blagovolil priti s svojimi sveti na pomoč svoji revščini in nezmožnosti ter jih ne usiljevati drugim, ki jih prav nič ne potrebujejo!

Je že več nego nadutost, da si upa en Komel enega Kokošarja javno grajati, da dovoljuje take „necerkvene“ predstave v svoji cerkvi, da pomaga profanirati cerkev s svojim petjem itd. In to je zopet isti Komel, kateri je med realsko mašo stal pri stebru med zadnjim in predzadnjim altarjem na listovi strani, držal podplat ene noge naslonjen na zid, kazal hrbet proti velikemu altarju, kjer se je vršila služba božja, ter zijal nepremično na kor, misleč seveda le na svojo „kritiko“, kamo li na sv. opravilo. Prav zares dobro delo bi bil storil g. župnik, da bi bil vzela bič in zapodil tega grdega profanatorja iz svoje cerkve.

O petju, katero je vodil g. župnik, piše „Soča“, da so bile „navadne pesnice“ katere slišimo tudi tupatam v kakem otroškem vrtu. — O tej nepremišljeno izbleknjeni primeri hočem pa g. „kritika“ za besedo prijeti. Jaz sem namreč trdno uverjen, da se on toliko razume na pesmice za otr. vrte kot zajec na boben. Nasprotnega me more prepričati le, ako mi v prihodnji „Soči“ popiše posebna svojstva pesmic za otr. vrte. Potem mu pa jaz dokažem, kakova velikanska razlika je med pesmicami za otroške vrte in cerkvenimi pesmami, katere so peli pevci „Kat. del. društva“. Torej le urno na delo, g. nasprotnik!

Končno prosim še nekega pojasnila. Dijaškemu petju se smejo staviti menda večje zahteve, nego petju priprostih delavcev. G. K. graja pa ravno narobe: prve zaradi pretežkih maš, druge zaradi prelahkih pesmic. To meni ne gre skupaj.

Medana, dne 24. avgusta 1904. — Slučajno mi je prišla zadnja „Soča“ od 20. t. m. štev. 67 v roke in naletim na sledečo notico: „Čujte Medanci! kaj piše: V Medani v Brdih so postavili Materi božji kip s tronom, kar je stalo lepo svotico 1600 K. Sam jok in stok se čuje iz Brd, za kip in tron v cerkvi kar pa na razpolago 1600 K. V cerkvi zlato in srebro, lišp in kinč, v koči pa beda in beracija, širamaštvo; kdaj se ljudje spametujejo?“ Tako „Soča“.

V odgovor na to nesramno očitavanje naj sledi naslednje pojasnilo resnici na ljubo. Ker je medanska cerkev posvečena M. B. Vnebovzeti in se vsako leto slovesno obhaja Njeni patroncinj na 15. avgusta, bila je navada za časa, ko je še medanska duhovnija spadala pod župnijo biljansko, da se je obhajala teoforična procesija na ta dan, po maši. Odkar pa

je Medana ločena od Biljane, postala samostojna kuracija, se teoforična procesija obhaja na praznik sv. R. T., in na Veliki Šmaren 15. avgusta, popoldne pa 9. ur. — Za ta kip začelo se je nabirati l. 1898 in se je v dveh letih nabralo iz prostovoljnih darov, brez nobenega pritiska ne od strani gosp. kurata, ne od koga drugega, po inicijativi tukajšnjih deklet in po želji domačih sosedov res lepa svota 1600 K. S tem denarom kupilo se je lepi kip, ki je bil razstavljen v Paternolljevi štacuni na Travniku, ki je stal 850 K, in drugo leto tron, kateri je bil naročen v Vidmu, ki je prav mojstrsko delo in stane nad 750 K.

Zdaj se praša, komu je kaj mari za to, če hočemo mi v naši cerkvi kaj napraviti? Ali smo dolžni poprej „Sočo“ poprašati dovoljenja? Ali smo beračili pri komu za kak milodar? Ali je morda nespamet, če se kaj žrtvuje za olepšanje hiše božje? Kam so razstavljali nedosegljivi umetniki srednjega veka svoja velika umetniška dela? Ali morda v kak teater? Ali niso bili ravno tempelni božji najbolj primeren kraj, kjer se je od nek daj proslavljala veđa in umetnost? Seveda je teh 1600 K, za Vas, g. Drejček, zgubljenih; rajši bi videl, da bi bili vsi hišni gospodarji v Medani naročeni na Vašo „Sočo“. Glejte, to bi zneslo ravno 1600 K na leto. Kaj ne, to bi bilo za Vas. Pa povem Vam, g. Drejček, na uho še nekaj. Ravno te dni so naši Medanci zložili svotico 500 K, za napravo dveh zastav, namreč sv. rožnega venca in sv. Uršule, ki bodeta čez ne dolgo časa izgotovljeni. Pa čuj še dalje. Če Bog da in sreča junaška, čez nekoliko let se bo lesketala zlata krona na glavi milostne podobe M. B. To bo veselje za Vas, kaj ne, Drejčili. Vidite toraj, da v naši vasi, hvala Bogu, še ni taka beda in siromaštvo, kakor morda mislite! In med tem ko je v tekočem letu vsepovsod bilo čuti o slabi letini, pri nas ni sile in ni primanjalo kruha, in če nas Gospod Bog milostno ovaruje še kake tri tedne pred kako nesrečo na polju, se nadejamo tudi letos srednje dobre letine, da ostane kaka kronica za cerkveni kinč in lišp. In ako bi se primerilo, da bi Vaš „gšeft“ faliral, tukaj pri nas dobite zmiraj košček kruha, in še povrh kozarec briskega, akoravno nam niste po volji.

Pa ne da bi mislil, da Medanci zmiraj tičimo v cerkvi, znamo tudi veseli biti v svojem času, in ostaja nam zmiraj kaj okroglega v žepu, kadar gre za napravo kake veselice. Ko bi bil videl, kako se je pretečeno nedeljo naša mladina na brjarju pri godbi na „štrajh“ sukala, popadla bi Vas volja, da bi tudi Vi poskočil, in ko bi se dobrega medanca napil, tudi zavriskal.

Za res še nekaj sem pozabil. Ko se je nabiralo za kip in tron, ni izostala prav nobena družina, da bi ne kaj darovala prostovoljno, in še celo taki, ki se jih malo vidi v cerkvi; in še edini, koji bere „Sočo“, dal je prostovoljno 60 K, kar se lahko razvidi iz računov. Vidite torej, g. Gabršček, da pri skladanju ni bilo nikakega pritiska, vse je bilo prostovoljno. Da se prepričate o siromaštvu in bedi naših ljudi v Medani, Vas povabim na kozarec dobrega starega, ali pa če Vam je sedaj prevročje priti v Brda, na liter sladke rebule okoli sv. nikoli. Bog!

En odbornik v imenu občine.

N. J.

Politični pregled.

Politični položaj.

Na notranjem političnem obzorju ni nobenih posebnih znamenj. Ta je še vse mirno in na počitnicah. Šele v sredi septembra se skličejo najbrže deželni zbori, kojih zasedanje zopet prinese seditertja nekoliko živahnjega političnega gibanja s seboj. Te dni se poda ministerški predsednik dr. Koerber med Poljake. To njegovo potovanje se razlaga na razne načine. Vsi so pa jedini v tem, da bode skušal dr. Koerber Poljake, s katerimi se je pred odložitvijo zadnjega državnozbornskega zasedanja nekoliko sporekel, zopet tesneje pritegniti nase. Kako da to dr. Koerber misli, tega ni še nobenemu povedal. Mogoče, da se bo dalo kaj do-

znati iz njegovih pogovorov s poljskimi prvaki, v kolikor bodo ti prišli v javnost nepokvarjeni in neizmišljeni. Morebiti bode dr. Koerber že v teh pogovorih kaj namigaval na spremembo svojega političnega kurza, o katerem se je zadnji čas toliko pisalo.

Spremembe pri raznih namestništvih.

Kakor vsako leto v dobi kislih kumaric, začeli so tudi letos nekateri listi pisati o spremembah pri raznih namestništvih. Tako so pisali, da pojde v pokoj tirolski namestnik baron Schwärzenau. Isto so hoteli vedeti o šlezkem deželnem predsedniku grofu Thunu. Pa tudi o tržaškem namestniku grofu Goessu širile so se zadnji čas take vesti. Dunajska „Information“ pripominja, da ni na teh vesteh nič resničnega, najmanj pa v kolikor se tiče šlezkega deželnega predsednika. Glede tržaškega namestnika grofa Goessa pa meni omenjeni list, da ni popolnoma izključeno, da bi isti ne šel v pokoj, češ, da je že delj časa „amtsmüde“, torej utrujen.

Krat ruskega prestolonaslednika.

V sredo popoldne se je v dvorni cerkvi v Peterhofu izvršil krst velikega kneza prestolonaslednika Aleksija. Svečanosti so se udeležili: Car, carica-vdova, grška kraljica Olga, veliki knez Meklenburg-Sverinski, pruski princ Henrik, princ Battenberg in člani carske rodbine. Potem ko je petrograjski metropolit Antonij prestolonaslednika krstil ter mu podelil sv. obhajilo, mu je car podal red sv. Andreja. Zvonenje in 300 strelcev je naznanilo izvršeni sv. čin prebivalstvu v Peterhofu in v obeh prestolnicah. Nato je car sprejel čestitke diplomatskega zbora, dvora in visokih dostojanstvenikov. Vsi navzoči so bili povabljeni na zajutrek. Peterhof in obe prestolnici sta bili v zastavah.

Ruska amnestija.

Povodom rojstva prestolonaslednika je bil izdan manifest, s katerim je odpravljena za civilno prebivalstvo, za armado in mornarico telesna kazen, ki se je še izvrševala za ponovne prekrške dolžnosti. Vsi zaostanki kmečkih davkov in posojil, ki jih je dala vlada povodom slabih letin, so odpuščeni. Vsi pregreški, kaznjivi z denarnimi globami, z zaporom in trdnjanskim zaporom, brez zgube državljanških pravic, ki niso bile do rojstva prestolonaslednika še naznanjene oziroma odsvojene, ostanejo brez kazni. Zločinci in kaznjenci dobe polajšanja. Politična hudo delstva, ki so ostala 15 let nazaj neznanja, smatrajo se zastaranimi. Politični zločinci, ki so bežali v inozemstvo, se zamorejo z dovoljenjem ministra za notranje stvari povrniti. Domačim državljanom se odpuste vsi dne 1. januarja 1904 dospeli davki in zastanki davkov ter četrtina danih posojil. — Finci, ki so zapustili Finsko brez dovoljenja, se bodo smeli tekom enega leta povrniti v svojo domovino. Finci, ki so se odtegnili vojaški službi, ne bodo kaznovani, ako pridejo tekom treh mesecev na vojaški nabor. Pregreški, izvzemši rop, tatvino in poneverjenje, ostanejo brez kazni. Židovskim rodbinam, čegar sinovi so se odtegnili vojaški službi, se denarne kazni odpuste. Skrbelo se bo za otroke in vdove vojakov, padlih v sedanjih vojnih.

Otok Krete in Grška.

Po vsem otoku so se vršile zadnje dni velike manifestacije za spojitvev otoka Krete z Grško.

Italija in Turčija.

Kralj Viktor Emanuel je vsprejel te dni turško odposlanstvo, ki mu je prineslo dragocene sultanove darove. Kralj je povabil odposlanca na obed ter jih odkloval. To najnovejše sultanovo laskanje napram Italiji se v političnih krogih različno tolmači.

Rusko-japonska vojska.

Torej dan 23. avgusta t. l. je že minul, dan namreč, do katerega bi bili morali Japonci zavzeti Port Artur, a Port, Artur se nahaja še vedno v ruskih rokah in sipljejo z njegovih utrdb in nasipov smrtonosne kroglice med Japonce, katerih so zadnje dni s pomočjo min spravili na drugi svet zopet kakih 30.000. Minul je torej dan 23. avgusta, a preide morebiti ki skoro gotovo tudi dan 23. septembra, oktobra itd., in Port Artur bode še vedno v ruskih rokah. Tega pa ne trdimo samo mi, marveč k temu mnenju so se začeli nagibati celo ameriški in angleški japonski listi, ki so že tolikokrat prinesli vest o padcu tega orlovega gnezda, isti listi, ki so že tedne zaporedoma vsaki dan pisali, da se nahaja Port Artur v agoniji. S tem pa priznavajo ti listi, kako so farbali svet, kako so lagali in kako nesramno ulogo so igrali med časopisjem, in vse to zgolj iz divje strasti in velikega sovraštva do mogočne Rusije, katero bi tako radi videli ponižano in oslajljeno, in katere bi se potem ne imeli nič več

kaj bati tam na Daljnem vztoku, katerega so si hoteli izbrati Angleži in Američani za svoj plen. Iz vseh poročil, ki so prišla zadnje dni z Daljnega vztoka in posebno izpred Port Artura je razvidno, da se Japoncem pred Port Arturom nič kaj dobro ne godi, in čitati je bilo celo v nekaterih angleških listih, da nameravajo Japonci opustiti misel, premagati Port Artur z naskokom ter da ga hočejo raje le obsedati ter ga z izstradanjem prisiliti do kapitulacije. In res.

V Tokiju zadnje dni popolnoma molčijo o dogodkih pred Port Arturom, ko je vendar njih navada, da vsak japonski vseh pretiravajo in si več tahih vspehov celo izmišljujejo.

(Uradno.) Brzojavka admirala Aleksejeva na carja Nikolaja od četrtega se glasi: General Steselj poroča iz Port Artura od 19. t. m., da so tega dne Japonci pričeli zjutraj ob 4. uri in pol naskakovati hrib Uglovaj ter da so ob ednem pričeli z Volčje gore obstreljevati utrdbe na severni in deloma tudi na vzhodni fronti. — Japonci gradijo utrdbe proti Lujšinu ob dolini Lunkho.

Listi pričbujejo poročilo admirala kneza Uhtomskega o morski bitki dne 10. t. m., iz katerega je razvidno — seveda ako je isto resnično, kajti izključeno ni, da ne bi japonofilski listi celo ruska uradna poročila začeli falsificirati — da so se nekatere ruske ladje po bitki res zopet vrnile v Port Artur. — Isti listi prinašajo poročilo poveljnika ruske križarke „Novik“, v katerem je rečeno, da je dal sam v pristanišču Korsakovsk potopiti ladjo, ker je bila preveč poškodovana in je nanjo prežilo vse polno japonskih ladij.

Ruska brzjavna agentura je prejela v četrtek iz Čifu brzjavko: Kakor poročajo tujci, ki so dospeli iz Čifu, vztraja Port Artur hrabro kakor prej proti sovražniku, ki ni več poslal nobene parlamentarja radi kapitulacije. Razpoloženje garnizije je izvrstno. Govori se, da so izgubili Japonci 65.000 mož, kar jih je zelo pobilo, zlasti jih je stal ogromnih žrtev naskok dne 23. t. m. Tudi jim primanjkuje živil, s čemer je Port Artur dobro preskrbljen.

„Berliner Tageblatt“ so sporočili iz Liaojanga: V petek se je vršil južno od Tsaoljngi, 10 kilometrov južnovzhodno od Liaojanga od 3. do 6. ure zjutraj hud boj med sprednjimi stražami voja Ivanov. Japonci so bili odbiti.

Parnika ruskega parobrodnege društva „Jun“ in „Meteor“ sta plula v četrtek skozi Bospor. Vozila sta premog in pitno vodo za baltiško eskadro.

Domače in razne novice.

Tržaški namestnik na dopustu. — Te dni je tržaški namestnik grof Goess nastopil večtedenski dopust. Najprej pa se je podal na Dunaj.

Umrl je v ponedeljek zvečer v Gorici bivši šempski župnik preč. gosp. Blaž Madon v 88. letu svoje dobe. Pogreb je bil v sredo popoldne. Naj počiva v miru in večna luč naj mu sveti!

Gosp. dr. Karol Glaser, znani slovenski literarni historik, pisatelj slovenski in bivši profesor na državnem gimnaziju v Trstu, je imenovan ravnateljem privatnega gimnazija v Ogorskem Brodu na Moravskem.

Nov stavbeni inženjer. — G. Evgen Comel je dobil pooblastilo stavbenega inženjerja za Primorje in je že položil predpisano prisego.

Za „Šolski Dom“ je došlo predsedništvu: Anton Manžini, vikar v Starčevu 10 K; Ivan Dougan, c. kr. sodnik v Cerknem 9 K 20 vin; Filip Abram, vikar v Pliskovici 10; Valentin Kragelj, župnik Podbrdom 10 K.

Za „Mladega gozdarja“ je došlo našemu upravnistvu: Edvard Štrekelj, vikar v Vrtojbi 2 K.

Srčna hvala!

Vinogradski shod priredi prih. nedelje dne 28. t. m. ob 3. pop. goriško vinarstvo v Rihembergu.

Vojaške vesti. — Brigadne vaje se vršijo te dni na Krasu, in sicer se nahaja jedna brigada, h kateri pripadala pešpolka št. 47 in 27, v komenski okolici ter se vrše njene vaje deloma v komenskem in deloma v sežanskem sodnem okraju. Druga brigada, h kateri pripadala pešpolka št. 87 in 97, manevrirata pa med Sežano in Št. Petrom na Krasu. Dne 29. t. m. pa se začne že na Krasu divizijske vaje, ki bodo trajale do 31. t. m. Potem pa pridejo vojaki v Gorico, in sicer se nastanijo v Gorici vsi štirje pešpolki. Nekaj topničarstva se na-

stani v Št. Andrežu, dragonci pa pridejo v Ločnik. V Gorici ostane vojaštvo do 4. septembra, 5. septembra pa prične divizijske vaje po Furlaniji. Pri vajah se nahajajo trije generali, 295 častnikov, 30 kadetov, okoli 10.000 vajakov in 600 konj. Zadnje dni so se namreč posamezne stotnije pomnožile z rezervisti.

Tako je bilo določeno, dokler ni bila še znana cesarjeva odredba, katero je uradni korespondenčni biró v četrtek objavil in ki se glasi: „Nj. Apost. Veličanstvo je odredilo, da izostanejo večje vojaške vaje na Češkem, da naj se vaje v 1., 2., 3., 8., 9., 10., 11. in 14. zbornem okolišu z 31. avgustom 1904 zaključijo ter čete po odredbi zbornih poveljnikov po najkrajšem potu odpošljejo nazaj v svoje garnizije. Dopustniki in rezervisti naj se čim prej odpuste; vaje onih čet, ki se dopolnjujejo iz dežel ogerske krone, se imajo pa izvršiti po programu.

Danes zjutraj so prišli v Gorico z železnico vojaki pešpolka št. 97 ter se podali naravnost proti Črničam.

Okrajna učiteljska konferenca. — Naprošeni od kompetentne strani objavljamo vest, da se bo vršila okrajna učiteljska konferenca, ki je imela biti v Gorici 3. septembra, šele 28. septembra. To spremembo so zakrivilo vojaške vaje.

„Gospod Dorče“. — „Soča“ je iztaknila, da je naš podlistek tega imena naslikal onega kranjskega Dorčeta, katerega se morda nekateri Goričanje še kaj spominjajo — mnogi že ne, ker je bil ta Dorče preneznatna oseba — katerega Dorčeta so valovi „naprednjaštva“ pripravili v Gorico trdno uverjenega, da je tudi njega poleg drugih izbrala previdnost dr. Henrika Tume za dresuro „goriških tumpcev“. Ko smo prečitali rokopis „Gospoda Dorčeta“, nam ni prišel „naprednjaški“ Dorče niti na misel. V našem „Dorčetu“ igrajo tisočaki glavno ulogo, „Sočin“ Dorče je bil pa teh tisočakov tako suh, kakor veliki petek mesa. Poln pa je bil poosobljene arogance, ter gledal druge ljudi čez rame zaradi napak, ki so pozneje njega samega popihale iz Gorice. Naš „Dorče“ zopet teh svojstev ni imel. Da je naš g. podlistkar vzel svojega junaka iz vrst zasebnih uradnikov, ni ono ogorčenje v „Soči“ prav nič opravičeno. Pisatelj si mora pač za svojega junaka izbrati en stan. Ali je imel morda naš g. podlistkar „Soči“ na ljubo izumiti nov stan? In ko bi bil naš g. podlistkar tudi nalašč izbral stan onih gospodov (ptujih, ne domačih primorskih), za katere je „Soča“ „ogorčena“, bi jim ne delal toliko krivice, če gospodje ne uvažujejo dejstva, da ne more tudi v Gorici igrati vodilne vloge, kdor je v Ljubljani ni mogel, česar pa ravno „Sočin“ Dorče ni mogel razumeti.

— Interesantna je pa vsekako prikazen, da imenuje „Soča“ „garjevo ovco“ svojega Dorčeta, katerega je štela za njegovega bivanja v Gorici celo med svoje sotrudnike. Zares prav „Sočina“ hvaležnost! — „Soča“ imenuje naš podlistek neumen pamflet, ki ima jako zlobno tendenco. Počasi, „Soča“! Kaj pa „Tutti frutti“? A? Ali ni bilo takrat za „Sočo“ „skrajno nesramno, hoteti grdit cel stan, ako je morda kaka garjeva ovca bila kedaj v njem“? — In duhovski stan ima za Slovence goriške v kulturnem in narodno-gospodarskem oziru menda nekoliko več zaslug nego stan zasebnih uradnikov, kateri leži pri nas šele v svojih povojih.

Kdaj bode „Soče“ nehala tolči samo sebe po zobeh?

V tukajšnje zapore so pripeljali te dni orožniki nekega Ivana Gorupa iz Čepovana, ki je napadel neko Čepovanko z namenom, da bi ji vzel denar. — Istotako so privedli v tukajšnje zapore tudi onega Antona Cveka iz Lokavca, ki je, kakor smo že poročali, z nožem napadel vodjo ajdovske predilnice ter ga hudo ranil. Cvek pride pred porotnike.

Čuden prlor. — V četrtek večer proti sedmi uri je veter odtrgal izpred Potatzkyjeve prodajalnice v Raštelu reklamno tablico ter jo odnesel v zrak. Tablica padla je na električne žice in koj so začele odletavati električne iskre. Pokalo pa je pri tem kakor iz topičev. Ljudje, ki so bili blizu, so se prestrašili in zbežali na vse strani. Druge večje nesreče ni bilo.

Nesreča. — V četrtek okoli pete ure popoldne ponesrečil je v Št. Petru pri Gorici tovarniški delavec France Doljak. Izdeloval je umetljive ognje (pyrotehnik po nepoklicu). S strašnim pokom se vname zmes, razmesari mu hudo levo roko in obličje. Odpeljali so ga takoj v bolnišnico usmiljenih bratov. Revez izgubil bode najbrže oko in levo roko. — Uboga družina trpela bode pomanjkanja, kojo je edino ponesrečeni redil z delom svojih rok. — Varujte užigalnih raz-

streljivih snovi! — Kakor čujemo, so nesrečnežu roko že odrezali.

Nesreča. — V torek se je dogodila pri Sv. Luciji ta-le velika nesreča: Pod predorom, ki je bil zadnji čas prevrtan blizu Sv. Lucije, stoji baraka, v kateri se za delavce kuha. V torek so železniški delavci odstranjevali nekatere tramove in grede izpred predora. Jedna velika greda pa je zdrčala nizdoli proti baraki ter udrla v kuhinjo, v kateri se je nahajala kuharica Josipina Medurardi pri svojem poslu. Greda je zadela omenjeno kuharico v glavo ter jo podrla na tla s tako silo, da si je glavo razbila ter ostala mrtva na tleh.

Semenj sv. Jerneja. — Semenj sv. Jerneja, ki je bil v sredo v Gorici, je bil še precej živahen. Posebno mnogo živine so pripeljali na semenj, največ pa praseta.

Poljski tatovi. — Na Blančah so v sredo poljski čuvaji zasačili nekega Ivana Stekarja in pa brata Guljaj, ko so kradli grozdje v nekem vinogradu. Stekar je bil v soboto izgnan iz mesta, pa se je, kakor se vidi, zopet povrnil vanje.

Razpisane službe. — Vodstvo državnih železnic razpisuje 204 mesta železniških čuvajev, tri mesta pisarniških slug in 24 mest železniških paznikov na bohiniški železnici.

Aretirali so v sredo zvečer nekega Franceta Potočnika iz Selc na Gorenjskem, ker je pijan nadlegoval občinstvo z beračenjem.

Iz Kobljeglave nam pišejo: V ponedeljek zjutraj okoli 7. ure in pol je udarila strela v Kobljeglavi v hlev poselnika Mihaela Ščuka. Zgorela je vsa krma in stelja. Živine ni bilo takrat k sreči v hlevu, ker se je ista nahajala na paši. Škoda se ceni na 900 K. Ščuka je bil zavarovan, a za prenizko svoto. — Po dolgotrajni in veliki suši dobili smo zaželjenega dežja. Nastala je še precej velika nevihta in tudi toča začela je že padati, a mudila se je prav malo časa pri nas, na kar jo je pobrisala proti Šmarjem. Pri nas ni torej napravila prav nič škode.

Draginja. — Na Krasu prodaja se pšenica že po 11 do 12 gld. kvintal. Kaj bo šele! Ljudstvo je v velikih skrbih, kako se bo preživelo, kajti na spomlad preti velika lakota.

Poštne zadeve. — Iz Pevme nam prihajajo pritožbe, da dobivajo tam časopise, pisma in druge reči, ki se odpošiljajo iz Gorice in drugod v soboto, šele v ponedeljek, ker poštni sel v nedeljo časopisov in pisem ne raznaša. To pa je za Pevmenčane neprilicno in ima večkrat tudi škodljive posledice zanje. Posebno se dogodi, da dobi kak Pevmenčan šele v ponedeljek pozno v roke pismo, v katerem mu kak Goričan naznanja, da ga pričakuje v ponedeljek zjutraj v Gorici, kjer se imata dogovoriti o važnih zadevah, katere imata pri tem ali onem uradu opraviti že isti dan popoldne. Komu v Gorici bi prišlo namreč na pamet, da dobi naslovljenec iz Pevme še komaj v ponedeljek pismo, katero je odposlal v soboto, dočim je gotov, da vdobijo na Dunaju že v nedeljo ob 10. uri predpoludne pisma, katere se oddajo na goriški postji v soboto, ko je namreč Dunaj več sto kilometrov od Gorice oddaljen, a Pevma le par korakov. Glede te zadeve se je, kakor čujemo, tudi podgorsko županstvo že večkrat pritožilo pri poštenem ravnateljstvu, ne da bi bilo uslišano. To pa ni prav. Če že po mestih pismonoše raznašajo pisma in druge pošiljave ob nedeljah, zakaj bi se to ne godilo tudi na deželi, saj so naši kmetje istotako državljani in plačujejo istotako davke, kakor jih plačujejo meščani! Saj je vendar skrajni čas, da se neha z našimi deželani drugače postopati nego z meščani.

Vreme. — Te dni smo imeli tukaj zaporedoma dež. Temperatura pa je že nekako pozno-jesenska. Še v soboto in v nedeljo imeli smo v senci do 26 stopinj vročine, a te dni padla je toplota kar naravnost celo za 13 stopinj. V četrtek zvečer in tudi po noči pa je razsajal hud vihar, ki ni gotovo koristil ne sadju pa tudi grozdju ne. Višje vrhove naših tolminskih gorā pa je pobelil sneg. Zdjaj pa so nastali spet lepi dnevi.

„Slovensko kat. delavsko društvo“ v Gorici se udeleži v nedeljo dne 28. t. m. se svojo zastavo slovensosti razviti za zastave „Katoliškega delavskega društva v Mirnu“. Prosimo vse člane, naj se snidejo v nedeljo okoli 1 ure popoldne pri mirenski mitnici. Naj nihče ne izostane!

Iz Mirna nam pišejo: V ponedeljek dne 29. t. m., dan po razvitu zastave „Kat. delavskega društva“, priredi isto društvo izlet na bližnji Grad,

kjer bo slovesna sv. maša. Popoldne bo banket pri g. J. Budihni.

Italijanske vojne ladje pred Puljem. — Neki ogerski list je prinesel te dni vest, da so v četrtek minolega tedna po noči zapazili blizu Pulja italijanske vojne ladje, ki so z ugasnjenimi svetilkami plule mimo puljskih utrd, tako da so jih naše straže sicer zapazile, ali niso bile popolnoma zaradi goste teme prepričane, ali so to naše ali pa ital. vojne ladje. Da niso bile naše vojne ladje, prepričali so se šele drugi dan, namreč v petek, ko so iste priplule iz Trata v Pulj. Da pa niso mogle biti druge, ako ne italijanske vojne ladje, sklepajo iz tega, ker se zdaj v Jadranskem morju ne nahajajo druge vojne ladje razun naših in italijanskih. Ta pojav ital. ladij blizu Pulja komentirajo listi na razne načine.

Produkcija uvoz in izvoz piva. — V Avstriji in v Bosni so napravili leta 1903 19.325.622 hektolitrov piva, na Ogorskem pa 1.316.376 hektolitrov. V Avstriji in Bosni so napravili v letu 1903 137.610 hektolitrov piva manj nego leta 1902, dočim so ga napravili na Ogorskem v letu 1903 93.485 več nego leta 1902. Sporočilo dunajske trgovske zbornice pravi, da je pripisati manjšo porabo piva lanskemu hladnemu poletju, potem dejstvu, da se prideluje zadnja leta več vina, in konečno tudi temu, ker je nastalo zadnji čas še precej močno gibanje proti uživanju alkoholnih pijač.

Iz inozemstva in največ pa iz Bavarskega prišlo je leta 1903 v Avstrijo 67.949 hektolitrov piva v sodčkih in 517 v steklenicah. Sicer uvažanje inozemskega piva vedno bolj ponehjuje, ker nimajo v inozemstvu nič boljšega piva od našega. V istem letu se je pa iz Avstro-Ogerske v inozemstvo prodalo 995.378 hektolitrov piva v sodčkih in 18.419 v steklenicah, skupaj v vrednosti 14.383.328 kron.

Največ piva izdelava v Avstriji plzenska meščanska pivovarna, in sicer ga je izdelala v letu 1903 747.300 hektolitrov. Za njo pa pridejo: pivovarna v Schwechatu, Dreherjeva, Reininghausnova v Gradcu, Pantigam in plzenska akcijska pivovarna.

Vse imenovane pivovarne izdelajo na leto vsaka nad 100.000 hektolitrov.

Dovršitev sirske železnice. — Dne 28. t. m. se otvori promet še na onem delu sirske železnice, ki se nahaja ob Bajkalskem jezeru. Ruski minister za javna dela knez Kilkov je že z velikim spremstvom odpoval k Bajkalskemu jezeru, da se udeleži te slovesnosti. Dovršitev tega dela sirske železnice je velikanskega pomena, posebno ako se pomisli, kake težave so imeli Rusi pri prevažanju vojaštva čez Bajkalsko jezero. Mnogi so namreč trdili, in v prvi vrsti pa angleški listi, da pretečejo najmanj še tri leta, predno bode ta del sirske železnice dokončan. Namesto tega pa je bilo delo dovršeno že v sedmih mesecih. Rusija dela torej prave pravcate čudeže. Vodil je pa delo sam minister za komunikacijo. Seveda so bile podjetnikom zagotovljene visoke nagrade, ako izvrše prevzeta dela pred določenim rokom. Delalo je pa tudi vsaki dan do 10.000 delavcev. Ta črta je dolga 244 vrst, ima 19 predorov, 189 mostov, 10 viaduktov in 10 postaj. Stala pa je 53.600.000 rubljev. Po ti sirske železnici vozilo bode od sedaj vsaki dan 28 vojaških vlakov, 4 brzovlaki za potnike, 8 tovornih vlakov in 2 vlaka za delavce. Rusko časopisje pozdravlja zvrsetek tega dela z nepopisnim navdušenjem. Zvezana je zdaj brez presledka Azija z Evropo, in sirska železnica je brez dvoma največja železnica na svetu. List „Berzovskia Viedomosti“ pravi: Kuropatkin je zdaj v direktni zvezi s srcem Rusije, od koder dobi dovolj moči, da premaga Japonce ter jih pahne v morje.

UČENCA
sprejme takoj
„Narodna Tiskarna“.
Pogoji se izvedo v tiskarni.

Vydrove žitne kave
POSKUSITE! — Vzorak dragoceno.
Poslano 5 kg. pošiljave 4 K. 50 h franco.
„DOMAČI PRIJATELJI“
razen odličnosti, razen odličnosti.

Učenke

dobe pri odlični družini stanovanje in hrano za primerno ceno. Naslov: „Odlična družina“ poste restante, Gorica.

Službo išče

mož, zmožen hišnih in vrtnarskih del, kakor tudi pri cerkvenih opravilih. Plače ne zahteva velike. Ponudbe na naše upravišтво.

Na stanovanje se sprejmejo

uradniki in dijaki.

Natančneje se poizve pri Josipu Toroš, ulica proti Soškemu mostu hiš. št. 6.

Anton Kuštrin

Gospodski ulic. h. št. 25, v Gorici,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Perorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljiveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družba sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Št. 834.

RAZGLAS.

Po sklepu rihemberškega starešinstva in vsled odloka c. kr. okrajnega glavarstva v Gorici z dne 14. julija in 12. avgusta 1904 št. 11084, odda se delo

novega pokopališča na Brjah

na javni zmanjševalni dražbi, ki se bo vršila na Brjah dne 12. septembra tega leta ob 10. uri predpoludne. Stroški so preračunjeni na 6134 K 75 v. Prevdarek z načrti vred se nahaja v občinski pisarni v Rihembergu ter si ga lahko vsakdo ogleda.

Županstvo v Rihembergu,

dne 18. avgusta 1904.

Župan:

Jožef Pavlica.

Pri svetem Antonu Padovanskem

NOVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštevilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Naznanilo.

Podpisana naznanjava slavnemu občinstvu, da svo prenestila krojaško delavnico in ulice Vetturini št. 3 v ulico

della Cappella št. 10.

Ob tej priliki se priporoča slavnemu občinstvu, č. duhovščini, posebno za izdelovanje talarjev in za vsa v to stroko spadajoča dela.

Vid in Andrej Rojec, krojaška mojstra.

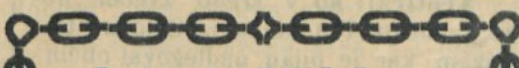

Iščem

prodajalko

za c. kr. glavno zalogo tobaka.

A. Casagrande, v Ajdovščini.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva,

v Pevmi,

za Soškm mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, ter na novo otvoreno

podružnico

na voglu na novem Soškem mostu, prišedši iz Gorice v ulico Aquileja proti Gradišču v lastni hiši.

V delavnici se izdelujejo vsa v sodarsko in kolarsko stroko spadajoča dela, in postrežba z lesom po najnižji ceni. —

Anton Ivanov Pečenko, Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih prisnanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije vsodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

„Delniške družbe združenih pivovaren Zalec-Laški Trg in plsenjskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Meščanske pivovarne“.

Zaloga ledu, katerega se odaja le na debelo od 100 kg. naprej.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna.

Naznanilo.

Podpisani si usojam naznanjati slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da sem otvoril v prejšnjih prostorih »Mizarske zadruge« v Solkanu svojo veliko delavnico (tovarno)

pohištva vseh slogov

od najpraprostejšega do najmodernejšega.

Sprejemam vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih ter jamčim glede svoje tehnične naobrazbe za precizno in v vsakem pogledu zadovoljivo dovršilo. Cene so take, da se ni bati nikake konkurence.

Za obilna naročila se toplo priporočam z odličnim spoštovanjem

Fr. Srebrnič, mizarški mojster v Solkanu.

Krojaška zadruga

Gorica, Gospodski ulica 7,

naznanja,

da prodaja oblačila za dame in gospode, Perkale, Zephyr in drugo manifakturno blago posebno za spomladni in letni čas, blago vseh kakovosti in po najnižje mogočih konkurenčnih in stalnih cenah.

Vzorec najnovejše izbere se na zahtevanje pošiljajo brezplačno in poštne prosto.

Pozor!

Prva kranjska z vodno silno na turbino delujoča

tovarna stolov na paro

FRANCE ŠVIGELJ

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko,

priporoča sl. občinstvu, preč. duhovščini, imejteljem in predstojnikom savodov in šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd. natančno in trpežno izvršene

stole, fôtelje, gugalnike, naslonjače itd.

po kar najbolj niski ceni.

Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni boji imitirano. Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstenine. Na željo pošlje trdka najnovejše in obširne cenike z nad 800 slikami, iz katerih se razvidi oblika blaga in cene, franko. Imam tudi stole za krčmarje po 2 K vedno v zalogi.